

RAPORT EDUKACJA

Projekt „To dla nas ważne, co robi samorząd” realizowany przy współfinansowaniu ze środków otrzymanych od Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu–Funduszu Inicjatyw Obywatelskich

Demografia

Informacje dotyczące ogólnej sytuacji demograficznej oraz stanu edukacji w Polsce na tle świata pochodzą z publikacji UNICEF Falkowska, E., Telusiewicz-Pacak, A (red). (2013) *Dzieci w Polsce, Dane, liczby, statystyki*. Warszawa: Polski Komitet Narodowy UNICEF.

W 2011 roku w Polsce mieszkało 7 146 tys. dzieci, czyli o ponad 36,0% mniej niż w roku 1989.

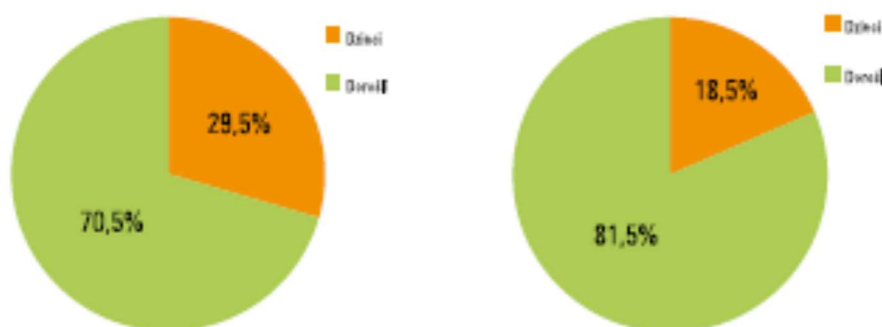
Wykres 1.1. Populacja dzieci w Polsce na przestrzeni lat w tys. (0-17 lat)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

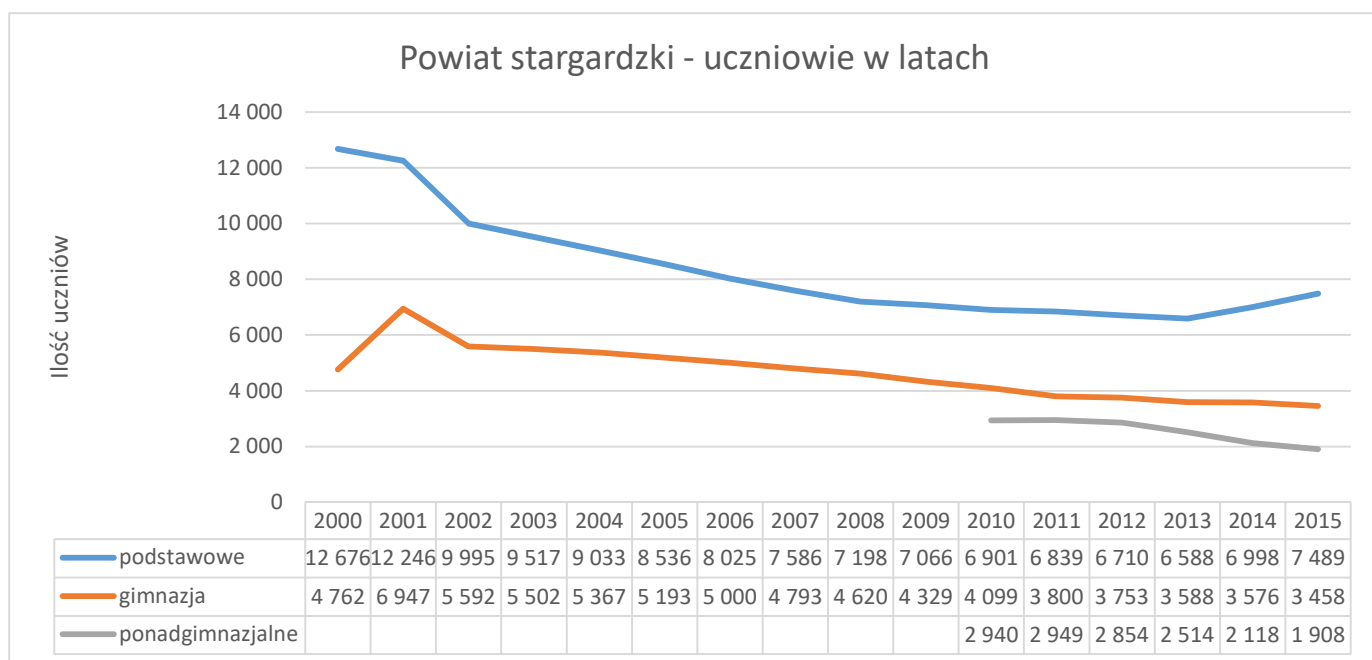
Udział dzieci w ogólnej populacji zmniejszył się z 29,5% w roku 1989 do 18,5% w roku 2011.

Wykres 1.2 i 1.3. Udział dzieci (0-17 lat) w ogólnej populacji w Polsce w 1989 roku i w 2011 roku

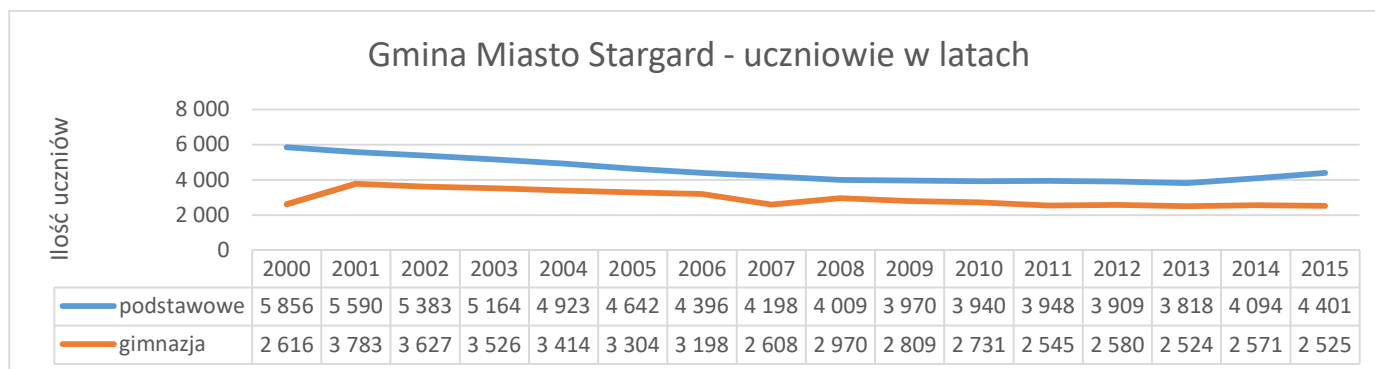

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jednakowa tendencja występuje również w interesujących nas Powiecie Stargardzkim oraz Gminie miasto Stargard. Pokazują to poniższe wykresy i tabele. Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS:

Dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych Bank zawiera dane tylko od 2010 roku. Wydać wyraźną tendencję spadkową w zakresie liczby uczniów, która być może się zatrzymuje w dwóch ostatnich latach. Podobnie jest w Mieście Stargard:

Ilość placówek oświatowych (w kontekście reformy edukacji)

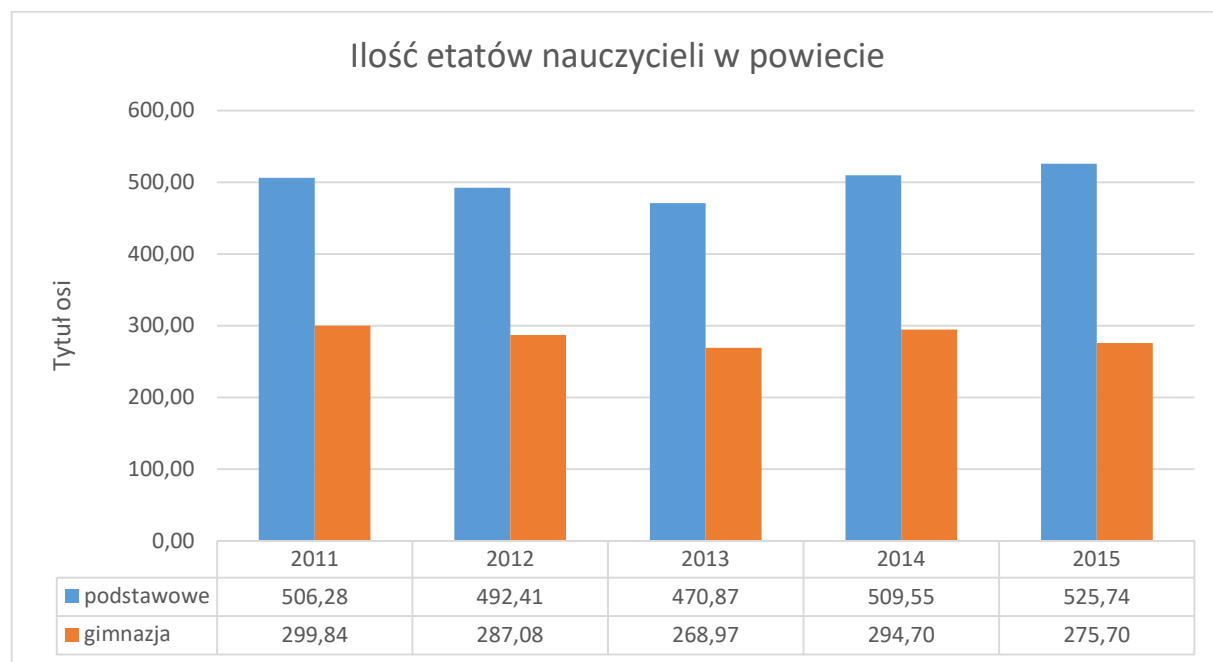
Przytoczone powyżej dane demograficzne wskazują na stały spadek ilości uczniów w szkołach w wyniku obniżającej się dzietności Polaków. W tym kontekście należy się zastanowić co jest istotą ponownej reformy edukacji przywracający system edukacji bardzo podobny do obowiązującego do 1999 roku. Z poniższej tabeli wynika, iż poprzednia reforma umożliwiła likwidację małych (drogich) większych szkół. W Stargardzie ilość szkół się nie zmniejszyła. Pokazuje to poniższa tabela.

Nazwa	ogółem																	
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	Szkoły podstawowe																	
Gmina Chociwel	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1
Gmina Dobrzany	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gmina Dolice	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	5	5	4	4
Gmina Ińsko	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gmina Kobylanka	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Gmina Marianowo	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1
Gmina Suchań	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gmina Stara Dąbrowa	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Gmina Stargard	9	9	7	7	7	7	7	7	7	6	6	6	6	6	5	5	5	5
miasto Stargard	13	13	12	9	9	9	9	9	9	10	10	10	9	9	9	9	9	9
Powiat Stargardzki	47	43	40	37	37	36	35	34	34	34	34	33	32	31	29	29	28	28
	Gimnazja																	
Gmina Chociwel		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gmina Dobrzany		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gmina Dolice		2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gmina Ińsko		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gmina Kobylanka		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gmina Marianowo		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gmina Suchań		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gmina Stara Dąbrowa		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gmina Stargard		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
miasto Stargard		5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Powiat Stargardzki		15	16	16	16	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
Szkoły w mieście Stargard łącznie	13	18	18	15	15	15	15	15	15	16	16	16	15	15	15	15	15	15
Szkoły w powiecie łącznie	47	58	56	53	53	51	50	49	49	49	49	48	47	46	44	44	43	43

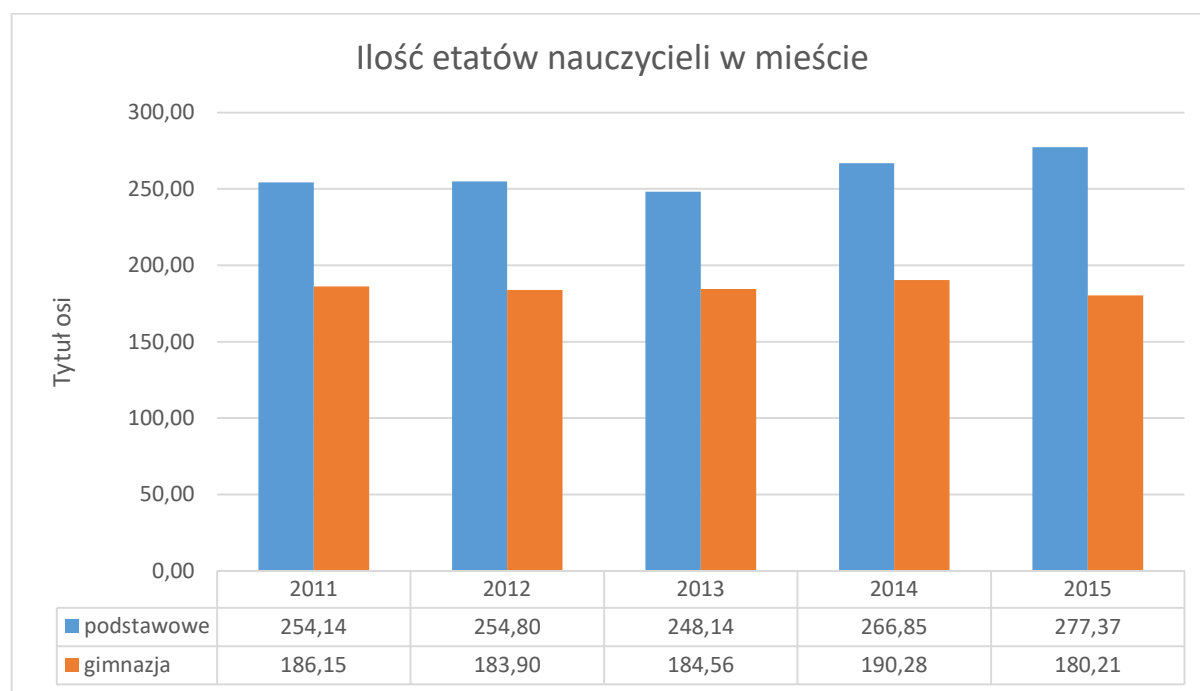
Źródło: GUS BDL..

Jak widać pojedyncze szkoły były likwidowane również po reformie. Jak wpłynie kolejna reforma na ilość placówek i łączną ilość nauczycieli w szkołach?

W kontekście malejącej ilości dzieci w szkołach prezentujemy poniższe dane dotyczące nauczycieli (pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na etaty) dla szkół podstawowych, gimnazjów dla powiatu i miasta, dla powiatu dodatkowo nauczycieli zatrudnionych w liceum (wszystkie typy placówek bez szkół specjalnych):

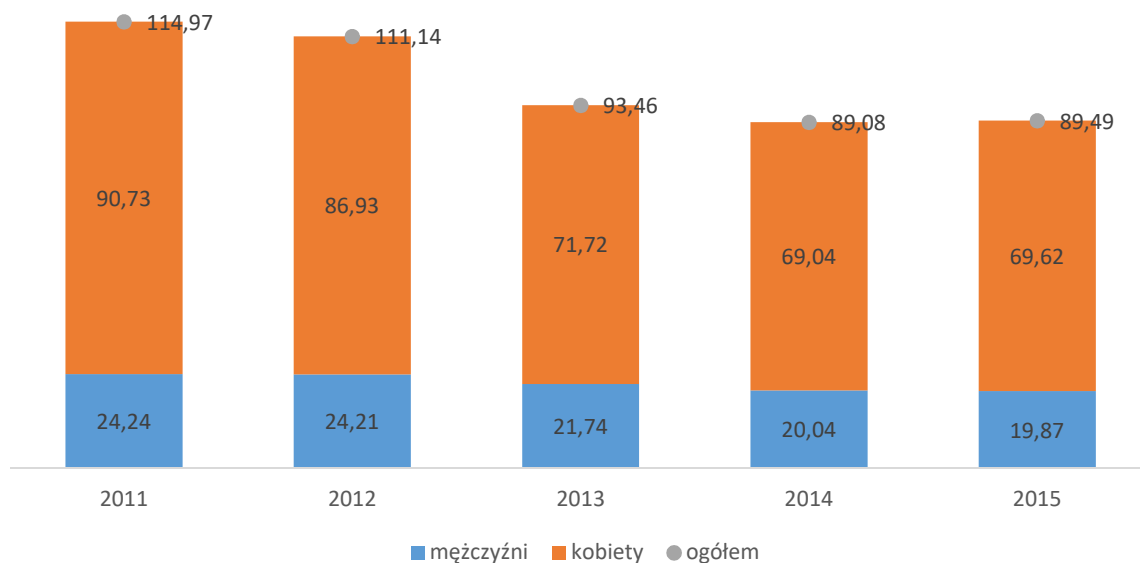

Brak istotnych zmian w latach w zakresie ilości etatów

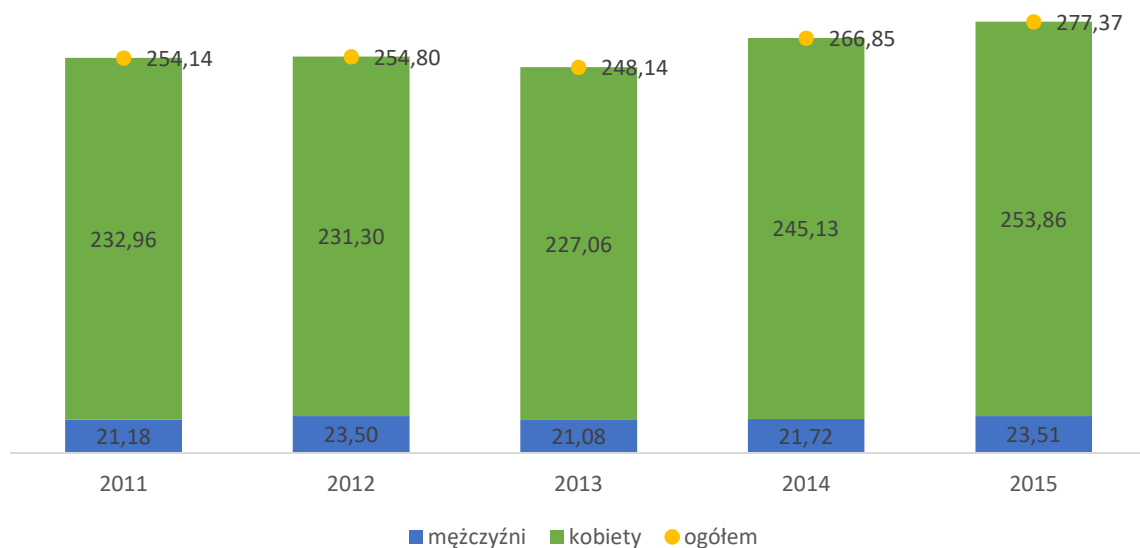
W mieście również brak istotnych różnic w etatach.

Ilość etatów nauczycieli w liceach

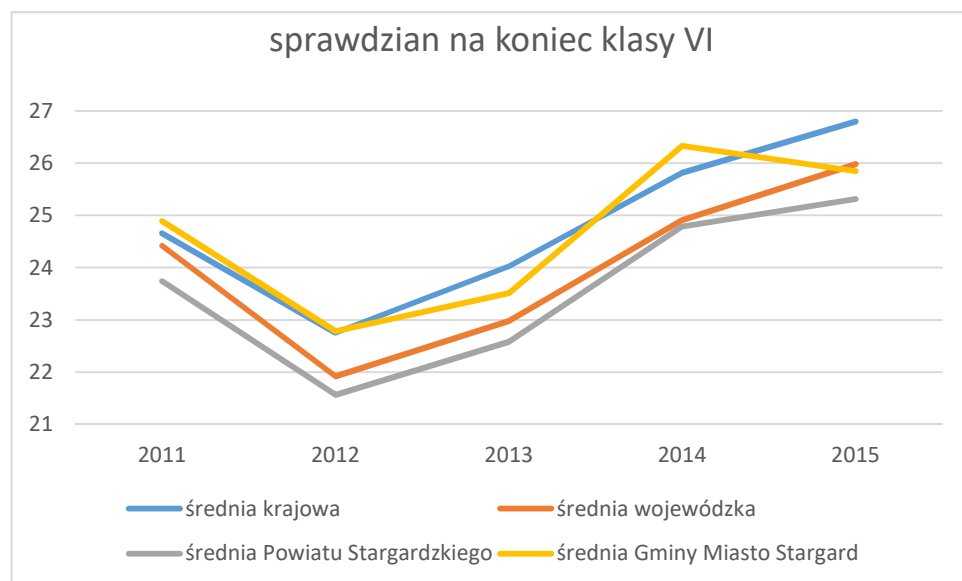

Natomiast w liceach zauważa się spadek zatrudniania nauczycieli. Być może jest to wynik rozwoju innych typów szkolnictwa ponadgimnazjalnego. W tym przypadku ze względów technicznych mogliśmy zaprezentować dane w podziale ze względu na płeć nauczyciela. Dla zainteresowanych prezentujemy podobny wykres dla szkół podstawowych w mieście.

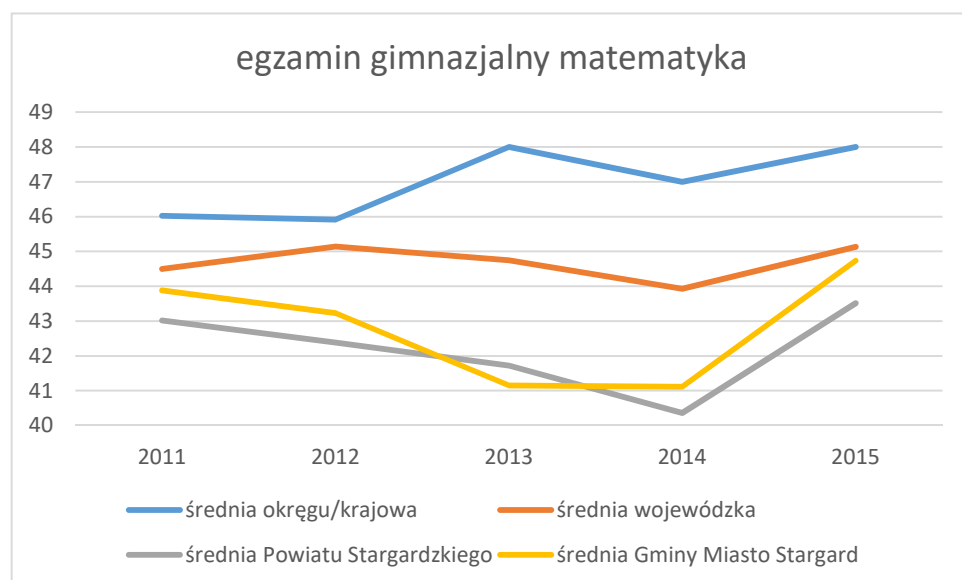
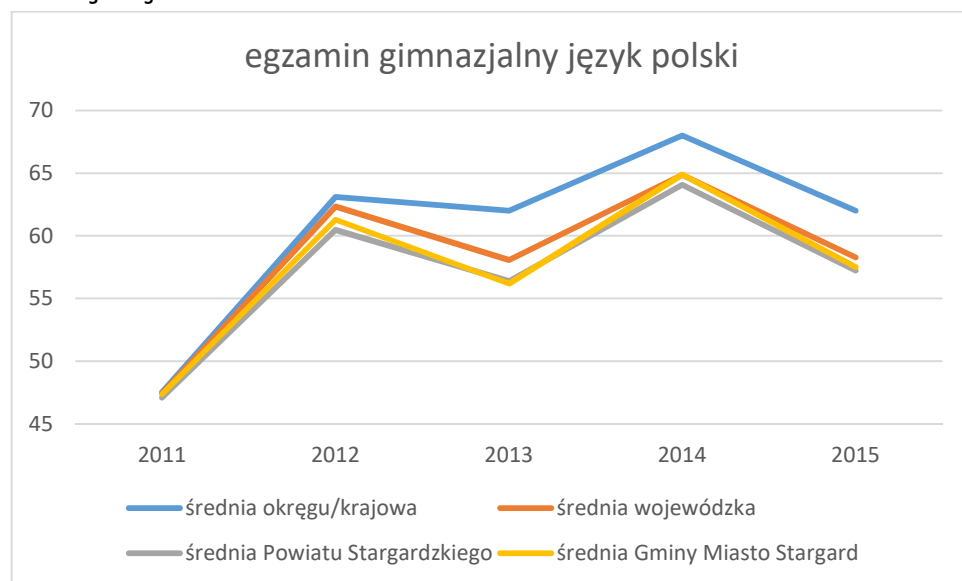
Ilość etatów nauczycieli w mieście w szkołach podstawowych

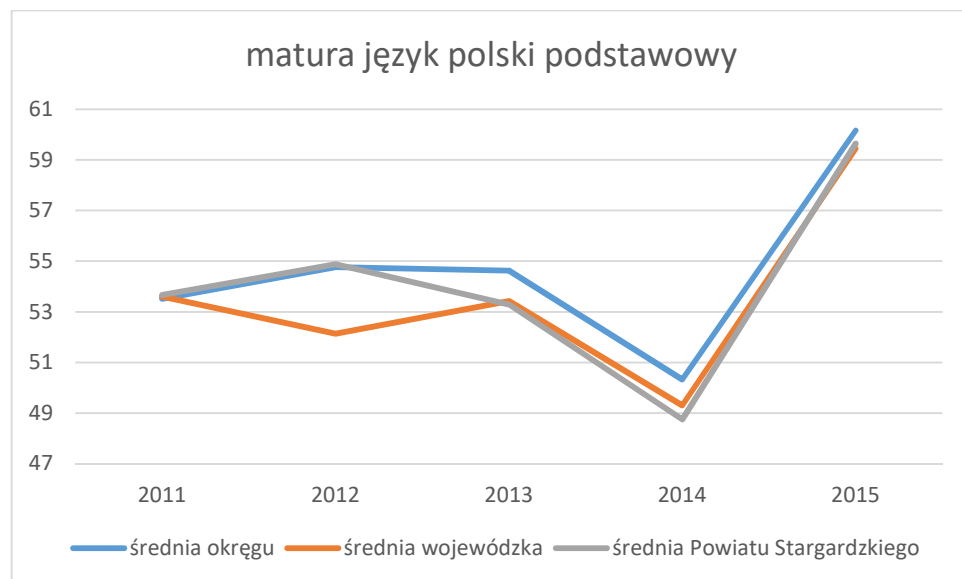
Edukacja i nakłady finansowe

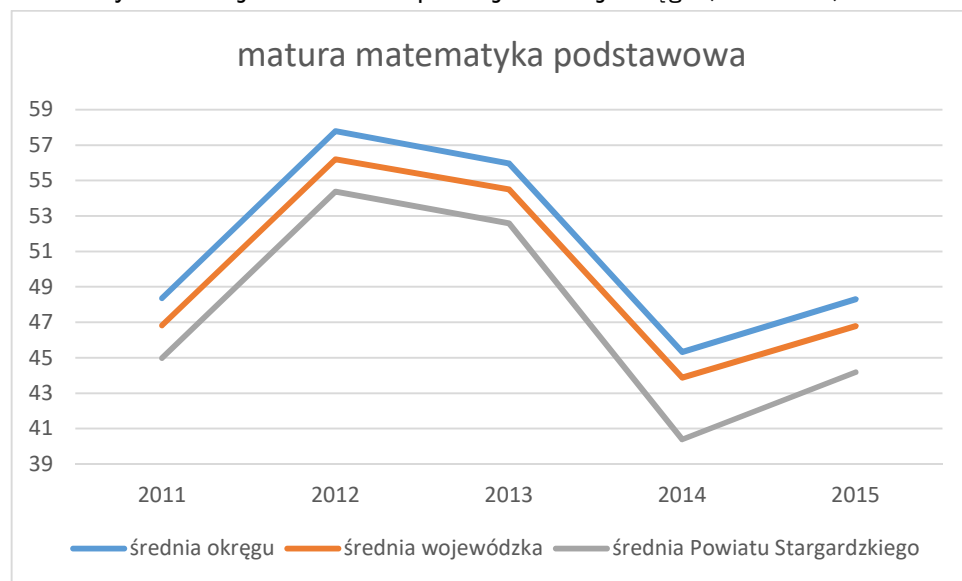
Średnia wojewódzka jest zawsze poniżej krajowej, a jeszcze niżej jest średni wynik szkół podstawowych w powiecie. Jednak wynik szkół terenu Gminy Miasto Stargard (który jest przecież składnikiem średniej powiatowej) jest zawsze wyższy od średniej wojewódzkiej i powiatowej, a w latach 2011 i 2014 nawet wyższy dla krajowej.

Co prawda ponownie średni wynik naszego województwa jest niższy niż średnia krajowa, a średnia gimnazjów w powiecie niżej od nich obu, to jednak gimnazja miejskie przekraczają co najwyżej średnią powiatową.

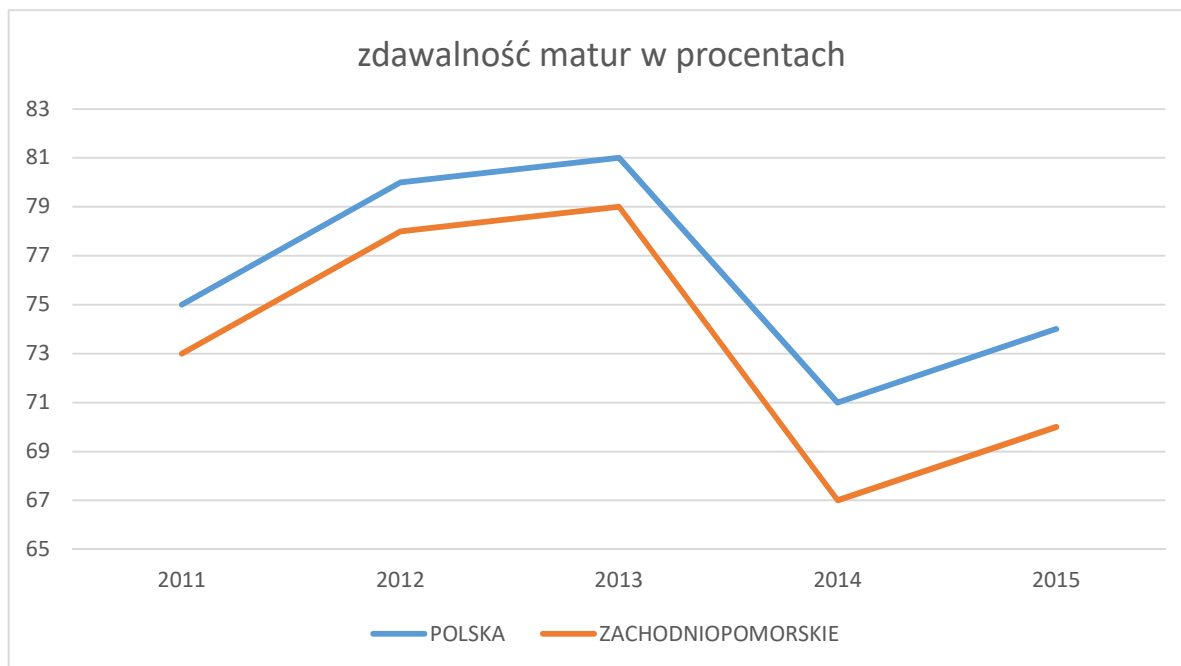
Jeśli chodzi o język polski, to w ciągu tych pięciu lat wyniki stargardzkich maturzystów przekraczały lub były równe wynikom wojewódzkim ale poniżej średniej okręgu (lub równe).

Jeśli chodzi o matematykę to wykres mówi sam za siebie – województwo zawsze niżej niż średnia okręgu, ale powiat jeszcze niżej.

Dla informacji przedstawiamy zdawalność matur. Niestety GUS publikuje te dane tylko do poziomu województwa (nie zaś powiatu) ale to i tak mówi, co nie co o edukacji w naszym (tym razem szeroko) pojętym regionie:

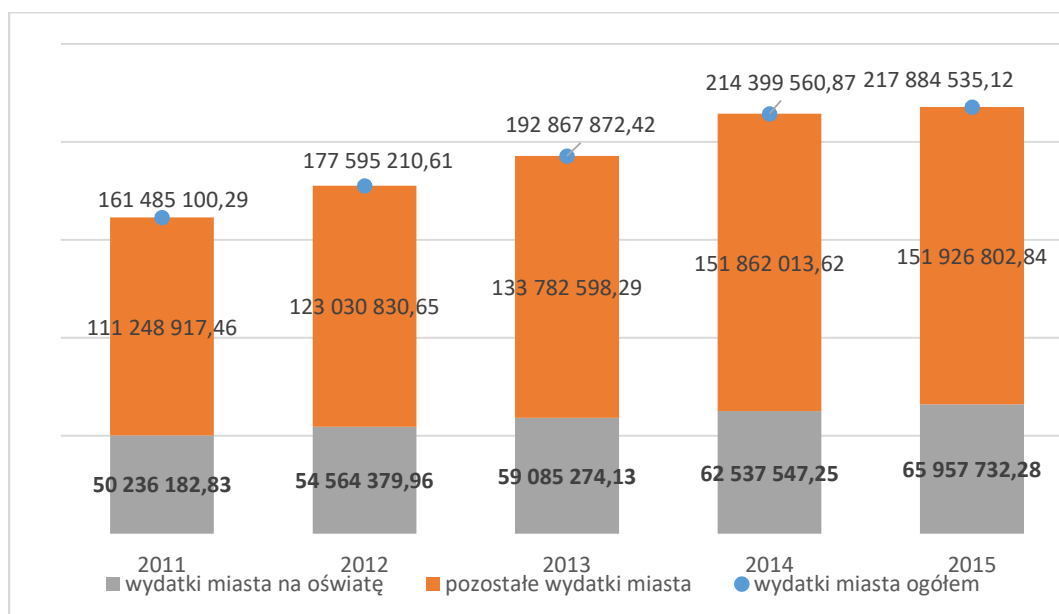

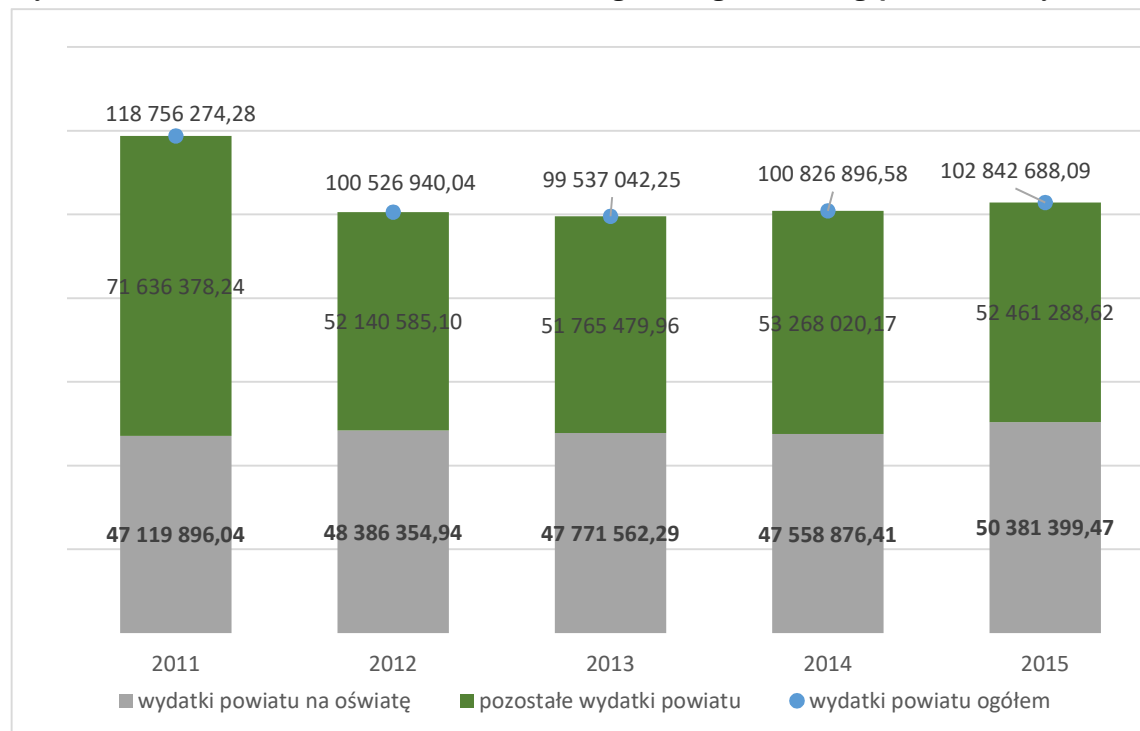
Podsumowanie wyników:

Wyraźnie widać, iż najlepsze wyniki w porównaniu ze średnimi wojewódzkimi i krajowymi osiągają uczniowie ze szkół podstawowych – czyli z placówek prowadzonych przez Gminę Miasto Stargard. Jednak już gimnazja prowadzone przez tę samą jednostkę wypadają słabo. Maturzyści natomiast w zakresie języka polskiego zbliżają się do średnich okręgowych, nauczanie matematyki jednak w naszym powiecie wypada słabo. Pokazana tendencja nie może być przypadkowa – średnie są zwykle poniżej. Gdyby wyniki zależały od bardziej przypadkowych, czy zróżnicowanych czynników wyniki na poziomie średnich powiatowych czy miejskich powinny w jednych latach być poniżej, zaś w innych powyżej. Wniosek: efektywność edukacji na poziomie gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym jest niższa od średniej wojewódzkiej i okręgowej lub krajowej.

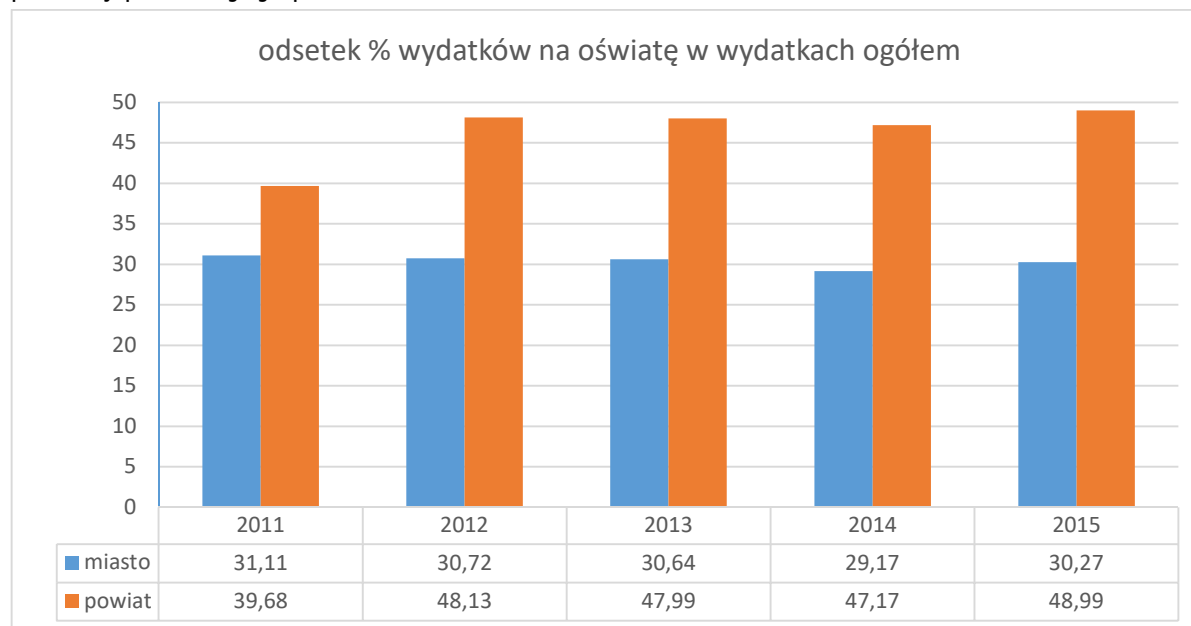
Wydatki w latach 2011–2015 Gminy Miasto Stargard z uwzględnieniem wydatków na edukację:

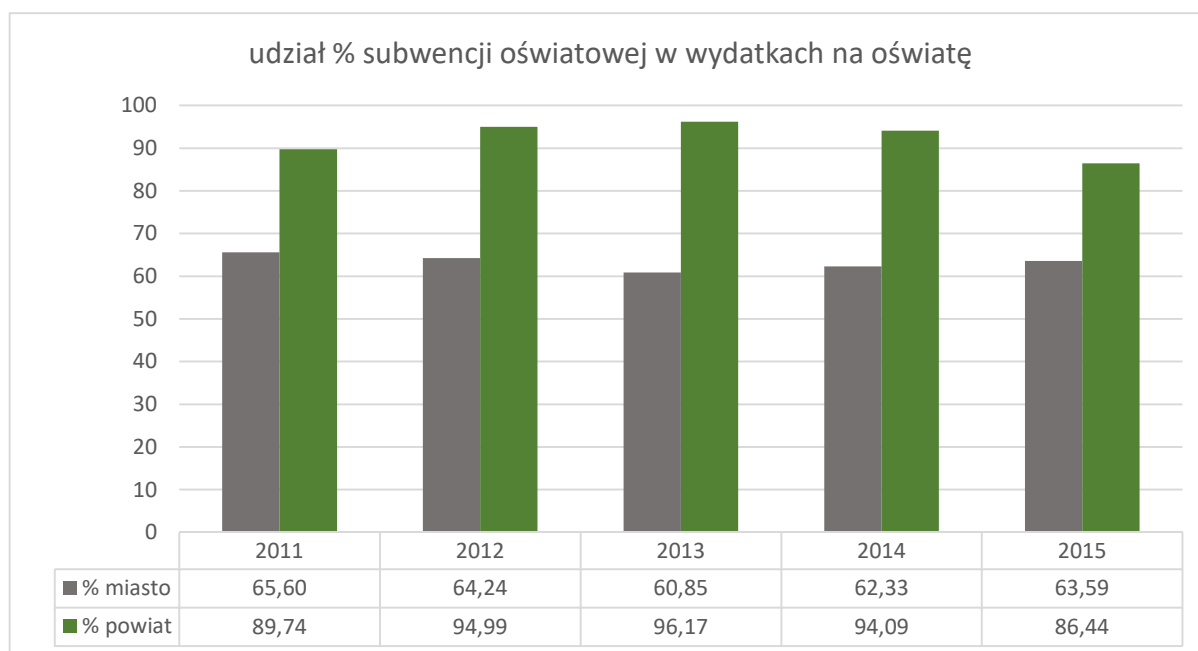
Wydatki w latach 2011–2015 Powiatu Stargardzkiego z uwzględnieniem wydatków na edukację:

Powyższe wykresy prezentują wydatki na oświatę w porównaniu do całości wydatków kwotowo natomiast poniższy prezentuje je procentowo.

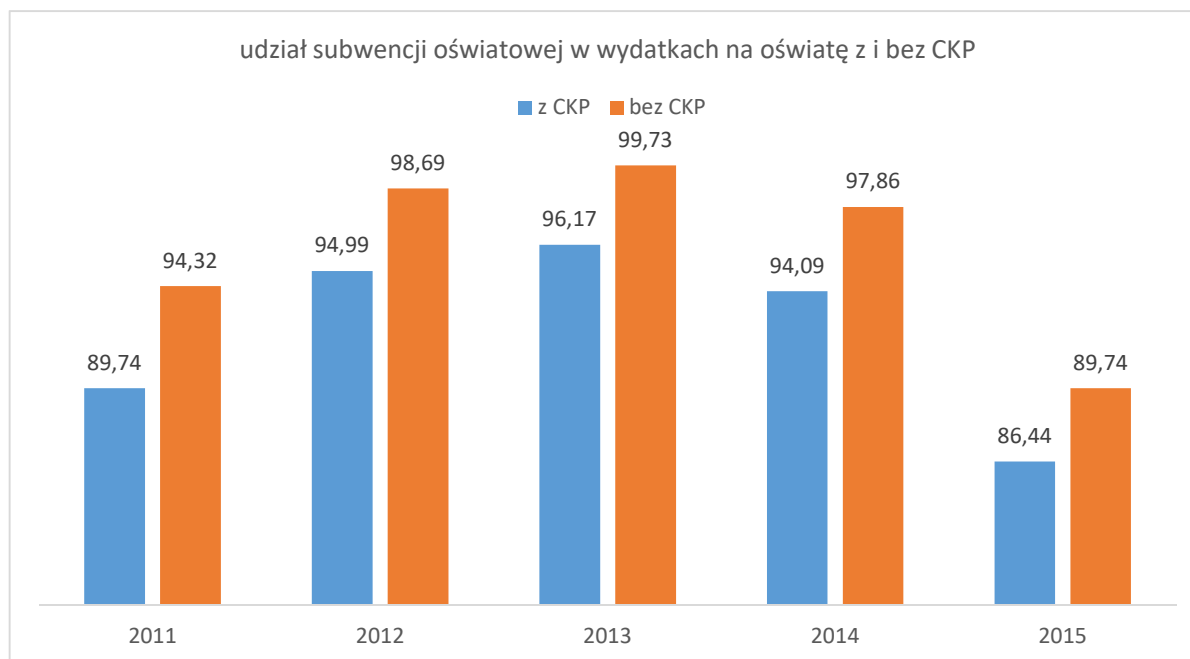

Jak widać obciążenie wydatkami oświatowymi w powiecie jest znacznie wyższe niż w gminie – stanowi prawie 50% budżetu. Jednak, żeby ocenić faktyczne obciążenie wypada porównać, jaka część wydatków jest finansowana z subwencji oświatowej.

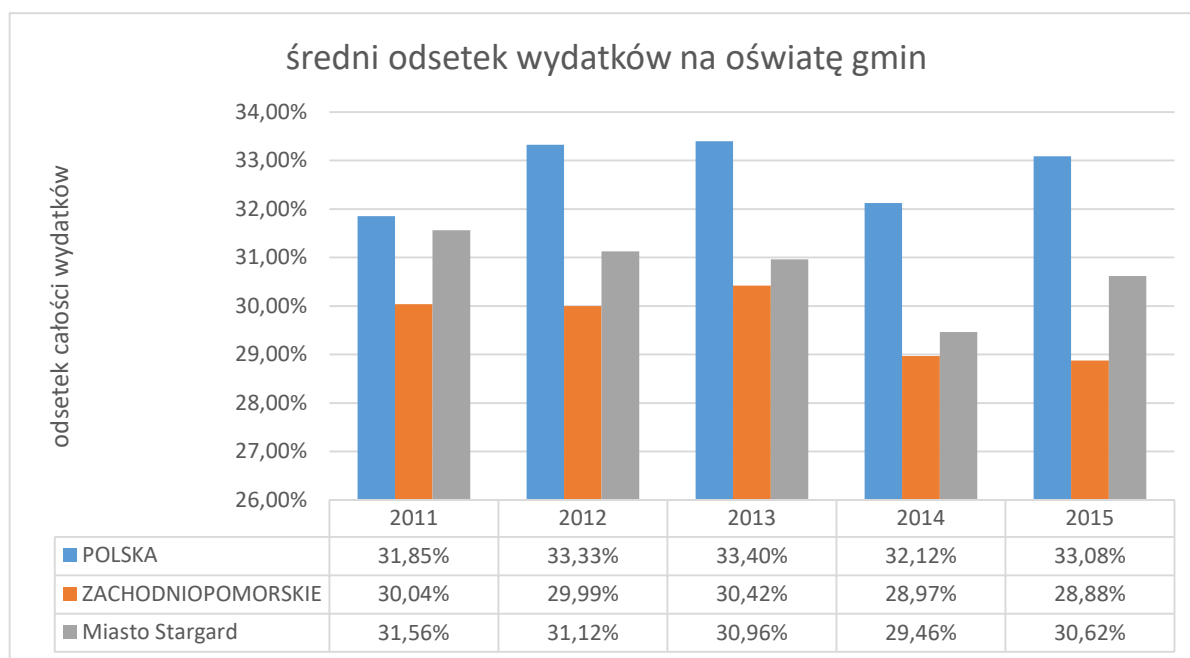

Jak widać powiat tak naprawdę dokłada znacznie mniej na oświatę środków własnych.

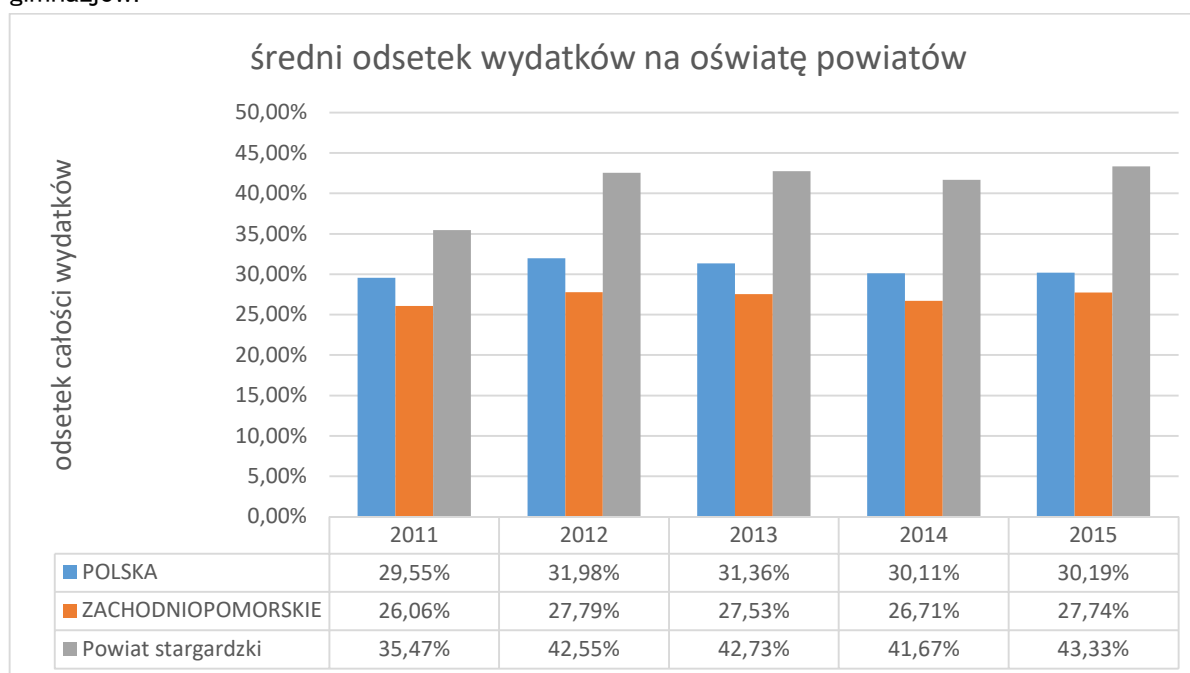
Dodatkowo ciekawa informacja wynika, jeśli zmieni się nieznacznie metodykę obliczania. W powyższych analizach budżetu opieraliśmy się na przyjętych bilansach rocznych, wydatki na oświatę zliczaliśmy we wszystkich działach, w które one występują (i występuje również dotacja oświatowa). Ciekawy efekt w zakresie porównania poziomu pokrycia wydatków na oświatę powstaje gdy nie uwzględni się wydatków i przychodów związanych z Centrum Kształcenia Praktycznego:

Warto także dokonać porównania wydatków ponoszonych przez nasz powiat i miasto do średnich krajowych i wojewódzkich. Wskazane procenty wydatków dla powiatu i miasta będą niższe, gdyż porównanie zostało dokonane na podstawie danych BDL GUS, a tam zbierane są jedynie wydatki w paragrafie oświatowym 801. Jednak pewna tendencja jest wyraźnie widoczna.

Okazuje się, że zasadniczo Miasto Stargard wydaje średni mniej niż gminy w Polsce (gminy łącznie z miastami na prawach powiatu), ale więcej niż średnia wojewódzka – przypominamy wyniki szkół podstawowych i gimnazjów.

Natomiast odsetek wydatków powiatu na oświatę jest nie tylko wyższy od średniej wojewódzkiej ale i od krajowej. W kwotach bezwzględnych w porównaniu z innymi powiatami z naszego województwa (bez miast na prawach powiatów, których to wydatki są przez GUS podawane wraz w wydatkami gmin, gdyż obowiązki w zakresie organizacji edukacji są podobne do gmin) przedstawia się następująco:

Powiat	2011	2012	2013	2014	2015
białogardzki	15 682 257,55	14 716 854,06	14 054 595,06	14 076 749,35	14 173 242,33
kołobrzeski	35 227 508,81	35 926 146,10	36 922 329,59	35 870 399,07	36 645 325,73

Powiat	2011	2012	2013	2014	2015
koszaliński	4 114 583,24	3 947 043,10	3 606 764,75	2 233 002,91	2 251 259,53
sławieński	14 074 490,93	13 874 648,56	13 779 550,15	12 243 267,04	12 254 920,03
choszczeński	13 520 587,73	13 931 872,64	14 204 532,50	13 466 290,62	13 189 621,05
drawski	21 568 205,82	18 802 929,63	17 029 970,82	16 157 823,58	16 280 208,17
myśliborski	19 987 771,74	19 452 617,10	20 372 763,25	20 539 252,48	19 123 495,71
pyrzycki	11 078 224,04	11 391 352,83	11 385 144,93	11 513 563,88	12 139 660,82
szczecinecki	29 827 930,48	30 287 228,73	28 749 525,56	29 521 825,70	30 187 103,04
świdwiński	16 829 226,72	16 668 338,77	16 562 167,67	16 188 360,85	16 537 880,31
walecki	17 902 774,09	17 799 346,63	17 929 849,61	17 201 480,49	17 447 783,39
łobeski	4 858 317,91	5 251 339,67	5 591 678,54	6 609 632,33	7 472 341,62
goleniowski	29 374 493,18	26 992 656,53	24 280 542,75	24 457 084,21	24 177 143,59
gryficki	15 240 770,45	15 356 110,41	15 863 658,44	16 310 680,27	14 733 844,26
gryfiński	15 299 476,60	15 622 427,76	15 847 357,46	15 608 142,05	15 955 380,02
kamieński	11 858 352,41	11 079 550,00	10 638 429,21	11 466 625,33	11 155 738,14
policki	19 996 259,85	20 430 977,06	20 567 000,78	19 444 529,51	21 521 098,36
stargardzki	42 118 192,79	42 774 758,67	42 536 729,85	42 018 565,54	44 561 204,10

Jak widać kwotowo wydatki naszego powiatu na edukację poza miastami na prawach powiatu są najwyższe. Biorąc pod uwagę, że prawie 100% tej działalności jest finansowana z subwencji oświatowej oznacza jedynie, to że w utrzymaniu się dużo szkół ponadgimnazjalnych.